N°. 28. **A°. 1834.**

DINGSDAG, DEN 8ten APRIL.

NIEUWE SURINAAMSCHE COURANT EN LETTERKUNDIG DAGBLAD.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, den 5 April 1834.

Namens Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, wordt bij deze bekend gemaakt, dat de *Zetting van het Brood* bepaald is, als volgt:

Het BROOD van 8 Cents, moet wegen 7 Oncen.

En dat van 4 Cents, 3 Oncen en 1 Lood.

De *prijs van het Vleesch* is bepaald, als volgt:

Het RUNDVLEESCH, 48 Cents per pond.

Het SCHAPENVLEESCH, 43 Cents per pond.

Het VARKENSVLEESCH, 30 Cents per pond.

Wordende alzoo alle Broodbakkers en Vleeschhouwers gelast, zich daarna te gedragen.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

Gouvernements Secretarij.

POSTKANTOOR.

Tot narigt van het Publiek dient, dat de Brievenzak, bestemd voor het Schip *de Harmonie*, gevoerd door Kapt. D. SPARROW, op Morgen den 8sten April, des voormiddags ten *twaalf* uren, zal worden gesloten.

Paramaribo, den 7 *April* 1834.

De Tweede Commies ter Gouvernements Secretarij, belast met de waarneming der Posterij,

A. P. TIRION.

NIEUWSTIJDINGEN.

EXTRACTEN uit Nederlandsche Dagbladen, tot en met 1 Februarij.

Den 13^den Januarij is de eerste conferentie van het Duitsche congres gehouden. Dezelve is door de volgende ministers bijgewoond: Voor Oostenrijk I stem, prins *van Metternich*; voor Pruissen, II, graaf *Alphensleben*; voor Beijeren, III, baron *van Geise*; voor het koningrijk Saksen IV, de heer *van Minkwitz*; voor Hanover V, baron *van Ommsteda*, aan wien ook de aan de regeringen van Brunswijk en Nassau toebehoorende XIII stem is opgedragen: voor Wurtemberg, VI, graaf *van Beroldingen*; voor Baden, VII, de heer *van Reitzenstein*; voor het keurvorstendom Hessen, VIII, baron *du Thil*; voor het groot hertogdom Hessen IX, baron *v. Trott*; voor Holstein X, graaf *Reventlow*; voor Luxemburg, XI, baron *Verstolk*; voor Saksen-Weimar enz, XII, baron *v. Fritsch*; voor Meckelenburg Schwerin enz., XIV, de heer *v. Plessen*; voor Oldenburg enz., XV, de heer *v. Berg*; voor Hohenzollern-Hechingen enz., XVI, de heer *v. Strauch*, en voor de vrije steden XVII, de heer *Schmidt*. Voorts hebben nog aan de conferentie deel genomen de graaf *Munch-Bellinghausen*, president der Duitsche bondsvergadering en de Oostenrijksche hofraad baron *v. Werner*, die tot secretaris verkozen is. De zitting heeft van 3 tot 5 uur geduurd.

Den 14^den dezer is er een prachtig bal aan het keizerlijke hof te Weenen geweest waarop meer dan 1500 gasten (onder welke ook de vreemde ministers) verschenen zijn.

— Na vijf en twintig jaren zijn de stoffelijke overblijfsels van den Engelschen minister aan het Weener hof, *Bathurst* waarnaar zijne troostelooze gemalin steeds vruchteloos nasporingen heeft laten doen, wedergevonden. Men geeft daaromtrent het volgende berigt. *Bathurst* was gedurende den korten en ongelukkigen oorlog van 1809 Britsch gezant aan het Oostenrijksche hof. Hij volgde hetzelve naar Ofen en Pesth, toen *Bonaparte* na de rampspoedige dagen van Landshut en Regensburg op Weenen aanrukte. Aan den opstand in Tyrol heeft *Bathurst* echter geen het minste deel gehad. Maar er was eene andere reden, welke hem *Napoleon's* onverzoenlijke wraakzucht op den hals haalde en waarom *Savarij*, hertog van *Rovigo*, eene formele parforcejagt op hem moest laten maken. — *Napoleon* hield hem namelijk, of gedroeg zich althans, alsof hij *Bathurst* hield voor den medepligtige, zoo niet voor den bewerker van den (vooruit reeds verraden) moorddadigen aanslag, dien de achttienjarige *Frederik Staps*, uit Naumburg, daags voor het sluiten van den Weener vrede, in de gallerij van het kasteel te Schönbrunn, op den Franschen keizer gedaan had. — *Bathurst* wilde eerst naar Fiume vlugten, om op de Britsche schepen in de Adriatische zee te komen, vervolgens door Bosnie naar Konstantinopel. Overal meende hij Fransche vervolging te zien. Hij wendde zich toen ongelukkiger wijze naar de kusten der Oostzee, door Saksen en Pruissen, waar het nog steeds van Bonapartische spionnen en gendarmen wemelde, en verdween geheel en al bij Perleberg. Daar werd hij, zegt men, door de geheime agenten van politie, die hem, onder allerlei gedaanten, vervolgden, in een klein meer geworpen, gelijk ook het rijtuig en de eenige bediende die zich bij hem bevond. Men had zich vooraf van zijne papieren meester gemaakt, doch vond er niet in hetgeen men wenschte; weshalve ook over deze daad van geweld het diepste stilzwijgen is in acht genomen.

Volgens eene bekendmaking van het departement van buitenlandsche zaken, hebben in de laatste zes weken 192 Polen Zwitserland verlaten Zij hebben zich gedeeltelijk naar Frankrijk, gedeeltelijk naar Engeland, Algiers en Egypte begeven. Reeds vroeger waren 19 Polen weder in Frankrijk opgenomen; 47 anderen hebben zich zonder voorkennis der regering verwijderd, zoodat het getal Poolsche vlugtelingen in het kanton Bern thans nog 201 man bedraagt.

— Volgens officiele opgaven, telde men bij de Engelsche zeemagt op 1^n. Januarij 1834 nog 6 lords opper admiraals, 1 eskader-admiraal, 44 admiraals, 62 vice-admiraals, 64 schouten bij-nacht, 43 schouten bij-nacht op halve soldij, 786 kapiteins, 877 kommandanten, 273 onderkommandants, 3172 luitenants. Het getal schepen bestond uit 22 linieschepen van 100 stukken en daarboven. 93 linieschepen van 74 stukken en daarboven 104 fregatten van 42 stukken en daarboven, 22 stoomvaartuigen, 310 andere schepen van 40 a 35 stukken, te zamen 557 vaartuigen. Bij de Fransche zeemagt telt men 3 admiraals, 12 vice-admiraals, 22 schouten-bij-nacht, 70 kapiteins van linieschepen, 70 kapiteins van fregatten, 90 kapiteins van korvetten, 450 luitenants van linieschepen, 550 luitenants van fregatten. Het getal schepen is als volgt: 40 linie schepen van 80 of 74 stukken, 52 fregatten, 25 korvetten, 17 stoomvaartuigen, 300 brikken en kleinere vaartuigen. In Engeland kost de zeemagt, hoezeer driemaal sterker dan de onze, jaarlijks niet meer dan 125 millioen franken. De begrooting van onze marine bedraagt 70 millioen.

— De ontscheping van een aantal Polen heeft den 16^den te Marseille aanleiding tot vrij ernstige onlusten gegeven. Een der dagbladen van die stad geeft daarvan het volgende berigt: »Twintig of vijf en twintig Polen, die uit Zwitser-

land naar Triest waren gegaan, werden aldaar door de Oostenrijksche regering genoodzaakt om zich in te schepen. Aan de Fransche regering werd van deze inscheping kennis gegeven; met verzoek niet toe te laten, dat deze vreemdelingen in Frankrijk werden aan land gezet; een verzoek, waaraan gereedelijk werd gehoor gegeven. In den morgen van den 16den dezer kwam nogtans het vaartuig, waarop zij zich bevonden, in de haven van Marseille het anker werpen. Dadelijk werd er order gegeven, dat zij weder moesten vertrekken. Zij verzochten daarop te Marseille te mogen uitrusten tot er nadere orders van het gouvernement zouden ontvangen zijn. Die orders volgden spoedig; de Polen werden op het hôtel Beauvau verzameld en zij kregen last, om dadelijk naar Algiers scheep te gaan. De Polen weigerden te gehoorzamen en riepen de Fransche gastvrijheid in. Er volgde geene geringe opschudding op. De menigte, van de zaak onderrigt, begon luid te morren en men hoorde roepen: *Leven de Polen! weg met het juist midden!* De bevelhebber van den post voor de kazerne werd uitgejouwd en uitgefloten; terwijl het getier hoe langer hoe meer toenam. Middelerwijl werden de Polen, die halsstarrig weigerden heen te gaan, in rijtuigen overgebragt. De menigte stelde zich voor de paarden en had bijna de Polen uit het eerste rijtuig opgeligt. De gendarmerie stelde zich te weer, maar werd met straatsteenen begroet. Bij eenen meer krachtigen aanval, week de menigte echter terug; maar het duurde wel een uur eer de rijtuigen konden voortrijden. Zij werden door zestig gendarmen en een bataljon linietroepen tot naar het St. Jansfort begeleid: aldaar lagen booten, waarmede de Polen naar 's lands brik *la Malouine* gebragt werden. Op den ganschen togt werd uit de menigte aanhoudend geroepen: *Leven de Polen! Gij zijt Russen!* Bij het fort werd een aantal jongelieden, die zich daar geposteerd hadden, door de soldaten verdreven, sommigen met kolfslagen van de geweren. Ter handhaving van de openbare rust, werd er grootere militaire magt op de been gebragt, en het duurde dan ook niet lang of de onstuimige menigte ging uiteen. De stad werd volkomen rustig en de militairen keerden weder naar hunne kazernen.

— Te Havre heeft onlangs een aantal jongelieden de Polen, die met het Pruissisch schip *Elisabeth* naar Noord-Amerika zouden vervoerd worden, (129 in getal) ondanks den tegenstand van de politie, van dit schip gehaald, hetwelk in die haven had aangelegd. Zij zijn voorloopig in de stad gehuisvest; maar zullen waarschijnlijk, indien zij niet naar Amerika willen gaan, ingelijfd worden bij de troepen, die naar Algiers bestemd zijn.

— De koning van Denemarken heeft verordend, dat er met 18 Februarij aanstaande eene nieuwe volkstelling in zijn rijk zal plaats hebben. Volgens een duitsch dagblad beliep de bevolking van Europa, op het einde van 1833, in 't geheel ongeveer een aantal van 233,478,000 zielen.

— Een man, Carpenter genaamd, bragt onlangs zijne vrouw naar de markt van Smithfield, om haar aldaar te verkoopen. Er vertoonden zich twee koopers en zij stond op het punt van voor eene som van vier guineas toegeslagen te worden, toen de man, van meening zijnde dat ook bij haar tot dezen prijs gebruiken konde, hooger bood en met de vrouw wederom naar huis ging.

SERMOEN.

Zeer aandachtige Toehoorders!

De kruik gaat zoo lang te water, tot dat ze eindelijk breekt. Deze zijn de woorden van den Heiligen EXPERIENTIA. Woorden, die al zoo oud als de weg, maar nog zoo waar zijn, als dat tweemaal twee vier is. Maar de waarheid kan niet altijd herberg vinden, en het is: tuit! tuit! het eene oor in en het andere uit. Maar toch moet ik ze u eens goed onder den neus wrijven, en u eens duchtig de ooren wasschen, al zoudt ge daar ook van boven, als een juffers hondje: want de Hemel is wel goed; maar wie zijne kinderen lief heeft, kastijdt ze. Bitter in den mond, maakt het hart gezond, en de zachte chirurgijns maken maar stinkende wonden. Daarom steek ik het onder geene stoelen of banken, dat ge altemaal naar de maan raakt: want zoo lang het voor den wind gaat, hebt ge alle mans praats; maar als de nood aan den man komt, weet de een voor den ander' niet, wat zoete broodjes hij bakken zal, om uit den brand te komen, en als de roe van de billen is, gaat men weer in het oude zog voort. En, mijne welaandachtigen! op oud ijs vriest het gaauw: dan komt het appelmannetje om zijn geld, en het hinkende paard achter aan. Daar zitten we dan tusschen twee stoelen in de asch, met de handen in het haar. Maar, al heeft men nog zoo veel doekjes voor het bloeden en allerlei blaauw bloempjes, het zijn praatjes voor de vaak: zeepbellen, die in de lucht vervliegen en fluiten zijn holle pijpen. Daarom past op je tellen, en gedenkt er aan, dat het kruikje net zoo lang te water gaat, tot dat het eindelijk breekt.

Maar wat is het dan, waartegen ik het harnas zoo aantrek? Ja, mijne aandachtigen! men kan alle dingen zoo niet zeggen, zonder spreken. Doch twee vossen kunnen malkander niet bedriegen; want twee Joden weten wat een bril kost. Niemand hinkt aan eens anders zeer, en van eens anders leer is het goed riemen te snijden. Doch wie den schoen past, trekke hem aan, en als ieder zijn' eigen' vloer veegt, is het in alle huizen schoon. Laat mij er maar geene doekjes om winden. Iedereen klaagt over den slechten tijd en de hoovaardij loopt de glazen uit. En ziet ge dan niet, dat de wereld op haar eind loopt? Maar toch blijft men elkander de loef afsteken, bouwt vóór en ná kasteelen in de lucht, en zoekt mannetjes in de maan. Maar ze zullen wel ná weenen, die vóór gelagchen hebben, en die het laatste lacht, lacht het beste, of (om met de taal van den Oud-Vader LUDEMAN te spreken) die het laatste naar zijne schoenen zoekt, is er best aan toe; want hoogmoed komt voor den val, en de kruik gaat zoo lang te water, tot zij eindelijk breekt.

Voorders, mijne broeders! doet naar mijne woorden, maar niet naar mijne werken: want zeggen en doen zijn twee, en de natuur gaat boven de leer. De duivel is nooit zoo zwart, als hij wordt uitgeteekend: maar men noemt geene koe bont, of zij heeft eene vlek. Van hooren zeggen ondertusschen liegt men veel, en een schelm die er wat afdoet. Wie evenwel veel zegt, heeft veel te verantwoorden; maar die zwijgt consenteert. Waar het hart vol van is, loopt de mond van over, en daarom wil ik het hier met geen Jantje van Leyden afleggen; want men mag niet alles blaauw blaauw laten, en die het weet, mag het zeggen, ja! moet zeggen, waar het op staat, al stond er de galg op. Ik weet wel, dat *één* gek meer kan vragen, dan honderd wijzen kunnen beantwoorden; doch een wijze kan van een' gek leeren, en kinderen en gekken zeggen wel eens de waarheid.

Desniettegenstaande zegt de wijze PRUDENTIUS: Wacht u, om slapende honden wakker te maken, of oude koeijen uit de sloot te halen: want de voorzigtigheid is de moeder van de porseleinkast, en die zijnen rekening buiten den waard maakt, rekent tweemaal. En, och! of dit hier geenen dooven gezegd ware! Zegt het mij, broeders! of een ezel zich wel tweemalen aan eenen steen stoot. En vreest niet eene gebrande kat het koude water? Want wie zijne billen brandt, moet op de blaren zitten. Ai! laat dan toch niet langer violen zorgen, maar verzet de bakens, als het getij verloopt. Tusschen de hand en den tand immers gaat veel te schande. En al is eens weelde niet altijd armoede, het is toch niet altoos mooi weer. Na regen volgt wel zonneschijn; doch als het op de grooten regent, druipt het op de kleintjes; en niemand schudt zijn rokje af, of er valt een vlokje af. Vele kleintjes maken een groot, en onder in den zak vindt men de rekening. Gij troost u wel met den Apostel GERRIT, die zegt: Wie in het bosch is, moet met de wolven huilen. Maar ik zeg u, dat wie met pek omgaat, er mede besmet wordt, en dat apen, die te hoog willen klimmen, hunne naakte billetjes toonen.

Daarenboven, mijne welbeminden! het is al geen goud wat er blinkt: want overal groote parade met klein garnizoen, en hoe kaler, hoe rojaler. Maar ziet toe, dat de drommel u niet in zijne kluiven krijge! want hij zal met u leven, als de kat met de muis, en dan zal het u opbreken, als den hond de worst. Daarom vermaan ik u, dat gij niet verder springt, dan uw stok lang is. Bij het walletje langs en het oog langs in het zeil: want een klein vischje, een zoet vischje, en onder een staand zeiltje is het goed roeijen. Ja, maar (zegt gij) een mensch moet toch veel doen, om zijn fatsoen te houden, en het bier is toch niet voor de ganzen gebrouwen. Zeker niet! Doch men kan uit een vat bier geen rooden wijn tappen, noch uit het venster kijken, als men geen hoofd heeft. En zoudt gij dan eene vuist willen zetten, die geene hand hebt, of zoeken te scheren, waar geen baard is? Het is zoo, het beste paard struikelt wel eens, en de geduldig te man kan eenen dut hebben. Doch het is beter ten halve gekeerd, dan geheel gedwaald: maar te vergeefs, den put te dempen, als het kalf verdronken is. Leeringen wekken, maar voorbeelden trekken, en wie zich aan een' ander spiegelt, spiegelt zich zacht.

Houdt dit ook onder het oog, mijne geliefden! en scheert het schaapje voor den dam. Beter toch een vogel in de hand, dan twee in de lucht: en nog beter een half ei, dan een leege dop. Alle hout is geen timmerhout; maar van dik hout zaagt men planken. Met een verloren kalf is het goed sollen; doch een beetje te laat, is veel te laat, en men moet het ijzer smeden, terwijl het heet is. Een goed woord vindt eene goede plaats: maar praatjes vullen geen gaatjes; en een goed verstaander heeft maar een half woord noodig. Daarom, als de drommel de passie preekt, boer! boer pas op je ganzen: want er zijn geene erger dooven, dan de Oost-Indische; maar vele koks verzouten den brij, en het zijn niet alle koks, die lange messen dragen.

Maar (zegt misschien iemand onder u) we zijn toch maar eens op de wereld. Iedere gek heeft zijn gebrek, zóó als ik zijne spelpop, en zacht dat een mensch er toch dat van heeft! Een mensch zijn zin is toch maar een mensch zijn leven. Het zal ons eindje wel uithouden. Die dan heeft, die dan zorgt. En als de hemel valt, hebben we altemaal eene blaauwe slaapmuts op. — Gij onzinnigen! Hoe meer men den duivel bindt, hoe meer hij wil hebben. Als men A gezegd heeft, moet men wel B zeggen. Hoe ligt komt er eene kink in den kabel! Maar de laatste loodjes wegen het zwaarste; want men moet geen hei! roepen, voor dat men over den dam is. Haastige spoed is zelden goed; maar langzaam gaat zeker: want niemand kan hooger vliegen, dan zijne vlerken reiken. Vaar je over eene sloot, je laat er een brood: vaar je over een veer, je laat er nog meer. Een koningsgoed is doorkomen aan, en eindelijk vindt men den hond in den pot.

Let hier op, aandachtigen! De wereld wil bedrogen zijn; maar men moet geene knollen voor citroenen verkoopen. Overal loopt wel van Sinte Anna onder: maar men moet het niet te gortig maken. Wien het hart op de tong ligt, kan geen wit zwart noemen, noch de waarheid een manteltje omhangen. Maar die erg denkt, voedt erg in het hart, en als men een' hond wil slaan, kan men wel een' stok vinden. Wie veel kalt, veel ontvalt, en men behoeft niet alles voor goede munt aan te nemen; doch elk is de beste uitlegger van zijne eigene woorden, en alle dingen hebben twee handvatsels; maar men moet stegen voor straten kennen.

Overigens, mijne broeders! men kan geen ijzer met handen breken, en het is te vergeefs gefloten, als het paard niet p....n wil. Wie den moriaan schuurt, doet verloren arbeid, en

wie niet hooren wil, moet maar voelen. Die dan onder u wijs is, hij spiegele zich zelven, en wel hem, die nog voor den regen te huis is! Genoeg — ik heb u licht zoeken te geven, eer het donker was. Wilt ge nu de lampen niet aansteken, het is buiten mijn boekje: want als ge zelf niet onder de paraplui loopen wilt, kan ik je niet droog binnen brengen. Gaat dan uw' wereldschen gang. Ik wasch er mijne handen van af, en zal het in vredesnaam bij mijne koude kleeren laten neerzakken; mij troostende met de stichtelijke woorden van den vromen Dichter:

Te hebben welgedaan, is al mijn hertsbegeer;
Is 't nu niet zoo 't behoort, 't doet mijn van herte zeer.

(*Alm. v. Blijg.* 1834.)

LETTERKUNDIGE EN WETENSCHAPPELIJKE NIEUWSTIJDINGEN.

DUITSCHLAND. — Het *Pfennig magazin*, bij BOSSANGE te Leipzig uitgegeven, maakt eenen zoo verbazenden opgang, dat er drukpersen, ja zelfs papier te kort komt. De uitgever heeft hoop, dat bij de aanstaande Paasch-mis het aantal deelnemers tot 60,000 zal geklommen zijn. — De *Müncher Politisch Zeitung* maakt in een uitgebreid artikel over de rigting van den menschelijken geest in onzen tijd, onder anderen de volgende opmerking: » Van Februarij 1817 tot aan het einde van 1824, en bij gevolg in een tijdsbestek van acht jaren, zijn te Parijs, onder de oogen van het toenmalig Bestuur, in nieuwe uitgaven, alle de werken verschenen, welke de Katastrophe van 1789 met hare ontzettende gevolgen voorbereid, den weg gewezen en tot uitbarsting gebragt hebben, als:

	boekdeelen.
Alle de werken van VOLTAIRE . . in	1,598,000.
» » » » ROUSSEAU . . »	480,500.
Enkele werken van deze beide schrijvers . . . . »	81,000.
De werken van HELVETIUS, DIDEROT, RAYNAL, ST. LAMBERT, CONDORCET, HOLBACH, DUPUIS, VOLNEY, DEST. TRACY, MONTESQUIEU, MARMONTEL, FRERET, SIEYES, TH. PAYNE . . »	207,900.
Verscheidene, door nieuwere schrijvers, tot verpesting van de jeugd bestemde, meestendeels Historische werken, als van LLORENTE, GALLOIS, DE PLANY, enz. enz. . . . . »	240,000.
De ontuchtige werken van PIGAULT LEBRUN . . . . »	128,000.
	2,735,400.

Hierbij moet nu nog die tallooze menigte van vlugtschriftetn en pamphlets in Dicht en Ondicht gevoegd worden, en boven alles het al ontbindende gif van 90,000 revolutionaire Dagbladen, welke dagelijks over geheel Frankrijk worden uitgestrooid. Na dit overzigt wordt men dan niet gedwongen te erkennen, dat de veertien honderdjarige Dijnastie der Allerchristelijkste Koningen, in de drie Julij dagen, niet zoo zeer voor de straatsteenen van het Parijsche gepeupel, als wel voor de vernielende krachten dezer *twee millioenen zevenmaal honderdduizend* onchristelijke, oproerige en zedelooze boekdeelen bezweken is?" De schrijver meent, dat hetgeen er in Duitschland van 1817 tot 1833 voorgevallen is, niet minder schrikbarende verschijnsels oplevert. — Met regt heeft de Heer COUSIN in zijn verslag van het lofwaardig stelsel van Volksbeschaving en van het Hooger en Lager Onderwijs in den geheelen omvang van het Pruissische Rijk, bijzonder hierop opmerkzaam gemaakt, dat, behalve de Universiteits-seminariën voor de eigenlijke gezegde Geleerde Opvoeding, ook nog in alle Provinciën zich Seminariën voor School onderwijzers bevinden, welke met aanzienlijke toelagen van Rijkswege begiftigd zijn. In het *Anzeige blott* n°. 10, behoorende bij de *Berliner Jahrbüchern der Kritik*, vindt men een uitvoerig tabellarisch overzigt van de Seminariën voor School onderwijzers, welke zich in de Pruissische Staten bevinden, met opgave van alle bijzonderheden, welke tot dezelve betrekking hebben, waaruit blijkt, dat het getal der Hoofd- en Neven-seminariën voor School onderwijzers, niet minder dan 44 bedraagt. — De werking der drukpers breidt zich in Duitschland hand over hand uit. Op den laatsten miscatalogus komen alleen te Leipzig vijf nieuwe firma's van Boekhandelaars voor. Van het *Pfennig-magazin*, hetwelk in die stad wordt uitgegeven, worden reeds 35,000 exemplaren afgeleverd, en de papierhandel van FLINCH in diezelfde stad, welke jaarlijks voor 300,000 thlrs. omzet, alleen voor het *Pfenningmagazin* voor 11,000 thlrs. aan papier. Op de drukkerij van BROCKHAUS zijn drie snelpersen en 28 gewone persen in werking. — Eene nieuwe soort van tooneelvoorstelling heeft de schouwburg te Frankfort ter gelegenheid van het kersfeest opgeleverd. Ten einde tot de viering van dat feest ook het hare toe te brengen, had de Directie eene vertooning aangekondigd van tafereelen uit de Gewijde Geschiedenis, naar beroemde schilderijen. De avond werd aangevangen met het schoone oratorio van BEETHOVEN, *Jezus op den Olijfberg*, waarvan de koren vooral niets te wenschen overlieten. Daarop is de schilderij van RAPHAËL, welke zich in de galerij te Bologne bevindt en waarvan de Heilige CECILIA het onderwerp uitmaakt, door eene kunstrijke groepering van daartoe meest geschikte tooneelkunstenaars voorgesteld. Het volgende tafereel was dat van de schilderij van RUBBENS, *de Heilige Martijn, die zijn mantel onder de armen uitdeelt*, en het derde, *het huwelijk van de Heilige Maagd met Joseph*, naar eene schilderij van den Oud Duitschen schilder MECHELEN. De avond werd besloten met eenige tooneelen uit de *Armida* van GLÜCK. — Terwijl het *aqua Binelli* als bloedstelpend middel in achting aanmerkelijk begint te dalen, heeft de Chemist HUMEL te Berlijn ontdekt, dat een weinig tabaksolie, bij zware bloedingen, met het beste gevolg gebruikt kan worden. De olie, welke zich in lang berookte pijpen bevindt, is daartoe voldoende. Het mengsel, door HUMEL als het doelmatigste voorgeschreven, bestaat uit 8 oncen gedestilleerd water, 2 drachmen tabaksolie, en eenige droppels ether van dierlijke olie. Dit middel is, bij sommige proefnemingen, zoo voldoende bevonden, dat bij een besluit van den Minister van Binnenlandsche Zaken in Beijeren, als Apothekars daar te lande van hetzelve voorzien moeten zijn.

AMERIKA. — In den Almanak door de Matigheids-Maatschappij in Noord-Amerika voor 1834 uitgegeven, vindt men de volgende opmerkelijke bijzonderheden welke alleen betrekking hebben tot den Staat van New-York: In dezen Staat alleen zijn 1500 hulpgenootschappen van de centrale Matigheids-Maatschappij.

Door 231,074 personen is eene schriftelijke verbindtenis aangegaan, om zich van alle sterke dranken te onthouden.

Uit 1202 herbergen en pakhuizen zijn alle sterke dranken geweerd.

151 branderijen zijn gesloten; er zijn nog 161 in werking.

Men begroot de som, welke *jaarlijks* in de Vereenigde Staten aan sterken drank besteed wordt op 60 millioen dollars (omstreeks 160 millioenen guldens), en voor deze som zoude men:

1°. een ijzeren spoorweg kunnen aanleggen van 6000 mijlen; of

2°. een bijbel kunnen uitreiken aan elk huisgezin op den aardbodem; of

3°. 120 linieschepen kunnen bouwen; of

4°. eene stad kunnen bouwen v. 10,000 huizen voor 150,000 inwoners; of

5°. 600,000 jonge lieden gedurende een jaar kunnen laten studeren en onderhouden; of

6°. eene boerenhofstede van 400 dollars (*f* 1000 à 1100) kunnen koopen voor ieder der 150,000 behoeftigen, die zich in de Vereenigde Staten bevinden.

In de twee eerste jaren van het bestaan der Maatschappij waren er, tot verspreiding van hare nuttige bedoelingen 46,610 vlugschriften of tractaatjes uitgegeven; in het derde jaar beliep dit getal 512,000, in het vierde 860,000. In het nu afgeloopen jaar zijn er 4,123,191 exemplaren van onderscheidene geschriften tot aanprijzing der Matigheid onder alle klassen des volks verspreid.

KUNSTHISTORISCHE MENGELINGEN.

De Franschen maken veel ophef, dat hun tooneeldichter *Scribe* in 17 jaren 154 tooneelstukken geleverd heeft. De Italiaan *Goldoni* heeft er in een tijdvak van 21 jaren 217 geschreven, behalve nog degene die hij later te Parijs in het Fransch gemaakt heeft. Daarenboven zijn de meeste stukken van *Scribe* in één bedrijf en in vereeniging met anderen; die van *Goldoni* meestal in drie of vijf bedrijven en door hem alleen vervaardigd. In Venetie nam *Goldoni* aan voor een tooneelgezelschap 16 oorspronkelijke stukken in een jaar te maken. Hij maakte er 17, die alle grooten opgang maakten. Daarenboven was *Goldoni* een beroemd advocaat, die ook in dat vak veel geleverd heeft. *Kotzebue* heeft 219 tooneelstukken in 489 bedrijven, zonder eenigen medehelper geschreven, en zijne overige werken beslaan 20 dikke boekdeelen. De Spaansche dichter *Lopez de Vega* had niet minder dan 1800 tooneelstukken geschreven, waarvan er 850 ten tooneele gevoerd zijn. Bovendien gaf hij nog 400 oratoriums (autos sacramentalos) die ook, voornamelijk in kloosters, zijn uitgevoerd.

Op zekeren avond trad een lang, bleek man bij *Mozart* de kamer in, en verzocht hem een *requiem* voor hem te vervaardigen. *Mozart* verzocht eene maand uitstel, en de onbekende, hem zulks ingewilligd hebbende vertrok, na 50 louis d'or op de tafel te hebben nedergelegd. Toen de maand verloopen was, kwam de vreemdeling terug, en *Mozart* moest hem verzoeken nog eene maand geduld te hebben. Het werd toegestaan, en nogmaals werden 50 louis d'or nedergelegd op de tafel. De geheimzinnige houding van den onbekende en de omstandigheden, welke zijne verschijning vergezeld hadden, maakten eenen diepen indruk op den toonkunstenaar. Het was hem of een verhevener wezen hem verschenen was, en in die stemming drukte hij de voorstelling zijner opgewondene verbeelding in dat heerlijk muzijkstuk uit, hetwelk onder zijne meesterstukken eene eerste plaats bekleedt. Toen de tweede maand verloopen was, kwam de onbekende terug en vond het verlangde *requiem*, maar den vervaardiger niet meer. Deze was reeds de ruste de doods ingegaan.

ALLERLEI.

Gedurende het jaar 1832 zijn uit de koninklijke mijnen van Saksen getrokken 65,885 mark zilver. De 18de eeuw heeft in het geheel opgeleverd 5,514,098 mark fijn zilver, dat is elk jaar door elkander gerekend 35,140 mark. Het jaar 1713 had 20,000 mark gegeven. De 19de eeuw tot op het eind van 1832 heeft bereids 1,808,569 mark zilver opgeleverd. Het jaar 1831 heeft alleen 69,314 mark opgebragt, hetwelk de hoogste opbrengst is, welke tot nog toe in een jaar is gewonnen. Van het jaar 1700 af hebben de koninklijke mijnen van Saksen alleen opgeleverd 5,323,667 mark zilver, dat is te zeggen de waarde van 174,551,388 Pruissische daalders. In die eeuw is het middelbaar bedrag der jaarlijksche opbrengst geweest 401,636 Pruissische daalders. Misschien vraagt men, waar blijft eindelijk die massa zilver? Het grootste gedeelte wordt verbruikt door de fabrijkanten in plated-werken. De stad Birmingham alleen verbruikt in hare plated-fabrijken eene jaarlijksche waarde aan zilver van 600,000 Pruissische daalders.

Men heeft berekend, dat, jaar door jaar, in de zilvermijnen van Saksen 186 menschen meer of minder zwaar en 6 of 7 doodelijk gekwetst worden.

Onder dagteekening van 8 Januarij schrijft men uit Frauenfeld (Zwitserland) als volgt: « In het klooster van Eschingen heeft een verschrikkelijk voorval plaats gegrepen. Tien dagen geleden was een monnik ter aarde besteld geworden in de onderaardsche groeve, welke tot rustplaats voor de leden der orde bestemd is, en waar de dooden gelegd worden in tot dat einde bestemde groeven, edoch slechts in kisten, die van boven open blijven. Eergisteren, een andere monnik overleden zijnde, ging men het lijk naar den grafkuil brengen, doch wie schetst de algemeene ontsteltenis, toen men, met het opheffen van den steen, die den ingang tot de begraafplaats dekt, op de eerste traptreden het ligchaam aantrof van den eerst begravenen. Het schijnt dat die ongelukkige, van eene langdurende slaapziekte teruggekomen zijnde, na zich tot boven aan den ingangstrap voortgesleept en daar vruchtelooze pogingen te hebben aangewend om zich te doen hooren of den sluitsteen op te ligten, daar den hongerdood is gestorven. Men vond hem, ten minste,

met de tanden diep gebeten in den linkerarm, die op eene vreezelijke wijze was verscheurd. Dit ijzingwekkend schouwspel heeft het gansche klooster in verslagenheid gedompeld.

Het getal rivieren en beken, welke de Rhijn in zijnen 190 mijlen langen loop, van zijnen oorsprong af tot aan den oceaan, in zijnen stroom opneemt, bedraagt, volgens eene daarvan gedane telling, niet minder dan 12,283.

In een fransch blad leest men, onder het opschrift *doctors en advokaten*, het volgende: Een liefhebber heeft, naar de almanakken van Parijs en die van de departementen, berekend, dat er in Frankrijk 1,700,843 doctors worden gevonden, en volgens eene andere berekening, die men voor zeer naauwkeurig wil gehouden hebben, zouden er 1,400,651 zieken zijn. Van den anderen kant zijn er 1,900,403 advokaten, en de rollen der regtbanken geven slechts 998,000 te bepleiten regtszaken op. Zoo nu de 902,403 niets te doen hebbende advokaten niet van verdriet ziek worden, dan blijven er 200,192 doctors, met de armen over elkander geslagen zitten.

GEBOORTE, STERFGEVALLEN, ENZ.

BURGERLIJKE STAND. — In de gepasseerde week zijn ingeschreven, als:

BEVALLEN: Ester Mozes Salomons, huisvrouw van Eliazer Jacob Gomperts, *zoon*. Henriette Agnes Desmoustiers, *zoon*. — Nerina, bij den H. Doop genaamd Nerina Johanna van Maij, *dochter*. — Johanna Elisabeth Strepmog, *dochter*. — Johanna Wiessel, *dochter*. — Theodora Charlotte Lentz, *dochter*. — Gerhardina Johanna van Zuijlen, *dochter*.

OVERLEDEN: Christiaan Ulrici, oud 52 jaren. Jan Simon Melier, zoon van Johanna Christina Roze, oud 4 jaren en 2 maanden. — Mozes Robles de Medina Jr., oud 64 jaren. — Elizabeth Carolina Monsanto, dochter van wijlen Mactice Blanca Klopman, oud 18 jaren. — Betje van Susanna Pardo, oud 60 jaren.

—— In het eerste kwartaal van dit jaar zijn alhier ingeklaard, 12 schepen, komende uit het Moederland, en van hier derwaarts uitgeklaard 15 schepen, welke gezamenlijk aan Producten, het navolgende hebben uitgevoerd, 4291 vaten Suiker, wegende 5,203,715 ℔. — 144 vaten en 5119 balen Heele Koffij, wegende 690,206 ℔. — 6 vaten en 569 balen Gebroken Koffij, wegende 65,556 ℔. — 1,026 balen Schoone Katoen, wegende 345,105 ℔. — 15 balen Vuile Katoen, wegende 4,110 ℔. — 5 balen Kakao, wegende 580 ℔. — 25 vaten Rum.

In gemeld kwartaal zijn alhier ingeklaard 6 vaartuigen van Noord-Amerika, en van hier naar derwaarts uitgeklaard, 8 schepen, welke gezamenlijk hebben uitgevoerd 1,564 vaten Melassie, inhoudende 163,094 gallons.

—— Op den 30sten December jl., is te *Amsterdam*, in het Heeren Logement, publiek geveild, de alhier gelegene Katoen-Plantagie *Bon Desir*, voor *f* 29 800 en den Houtgrond *de Vier Kinderen*, mitsgaders de Gronden *Gage d'Amour* en *Koningsbergen*, voor *f* 51,600; doch beide opgehouden.

SCHEPEN IN LADING.

Naar Amsterdam:

Het nieuw gekoperd Tweedeks Barkschip Harmonie, Kapt. Dirk Spreeuw. — Adres bij J. F. Faverij. — Sluit uiterlijk heden middag.

Het gekoperd Tweedeks Hoekerschip Wilhelmina, Kapt. J. N. Klint. — Adres bij Gebr. Reijns. — Sluit 15 April.

Het gekoperd Barkschip Sophia Cecilia, Kapt. Bandik Friedrich Ipsen. — Adres bij Gebr. Reijns. Sluit 15 April.

Het gekoperd Kofschip de Vrouw Catharina, Kapt. F. Lange. — Adres bij Gebr. Reijns. — Sluit 15 April.

Het Kofschip Hendrika, Kapt. Klaas B. de Weerd. — Adres bij Gebr. Reijns. — Sluit 25 April.

Het nieuw vertimmerd gekoperd Tweedeks Fregatschip Atalanta, Kapt. C. Meijer. — Adres bij Gebr. Reijns.

Het gekoperd Tweedeks Hoekerschip de Nederlander, Kapt. Cornelis Hölker. — Adres bij L. D. J. van Bommel.

Het gekoperd Kofschip de Gebroeders, Kapt P. C. Sorgdrager. — Adres bij L. D. J. van Bommel.

Het gekoperd Tweedeks Brikschip de Faam, Kapt. J. Andresen. — Adres bij L. D. J. van Bommel. — Sluit 5 Mei.

Het gekoperd Tweedeks Pinkschip de jonge Willem, Kapt. Gerardus van Meedevoort. — Adres bij L. D. J. van Bommel.

Het gezinkt Schooner Kofschip Sara Anna Cornelia, Kapt. H. K. Dijkhuis. — Adres bij Leijsner & Scheffer. — Sluit ultimo April.

Naar Rotterdam:

Het gekoperd Schooner Galjootschip Margaretha, Kapt. Hendrik Hagers. — Adres bij van West & de Hart. — Sluit 20 April.

Het gekoperd Bargatijnschip Guyana, Kapt. F. Popken. — Biedt deszelfs Bodem aan ter inlading van Koffij en Katoen. — Adres bij van West & de Hart. — Sluit medio Mei.

Naar Middelburg:

Het gezinkt Brikschip Agenoria, Kapt. W. van der Kolff. — Adres bij Leijsner & Scheffer. Sluit 20 April.

Naar Gloucester:

De N. A. Brik Restitution, Kapt. R. Stamwood. — Adres bij M. A. Keijser.

Naar Boston:

De N. A. Brik Fox, Kapt. C. Saunders. — Adres bij J. M. Samson.

ADVERTENTIEN.

(14772) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op Vrijdag den 11den April 1834, des morgens *negen* uren, ter Kastelenije van gemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

Het *HUIS* en *ERF*, aan de *Hoogestraat*, La. D. No. 71; aankomende den Boedel wijlen DIANA van J. F. FRIDERICI.

Paramaribo, 6 *April* 1834.

(15846) De ondergeteekende zal op Woensdag, den 9den April e. k., des namiddags ten *vier* uren, ten zijnen huize, door den Vendumeester M. A. KEIJSER, op publieke Vendu doen verkoopen:

Wel onderhoudene *Meubelaire Goederen*, waaronder: Mahonijhouten Chiffonière; Ladetafel; Forte Piano; Kleederenkast: Kanapé; Stoelen, en hetgeen verder ten voorschijn zal worden gebragt.

De Goederen zijn van *heden* af te bezigtigen.

Paramaribo, den 7 *April* 1834.

Wm. AEKENIUS.

(15885) Den ondergeteekende, zal op Donderdag den 10den dezer, des namiddags ten *vier* uren, ten zijnen huize, door den Vendumeester A. SALOMONS, publiek doen verkoopen:

MEUBELEN en HUISRADEN, SLAVEN, en een partij PLEET- en GLASWERK, enz., enz.

De Goederen zijn te bezigtigen één dag vóór- en op den Verkoopdag.

J. H. VRIES.

(15873) Den ondergeteekende heeft bij behoorlijke Procuratie, tot zijnen *Generale Gemagtigde* aangesteld, den Heer JOH. FRED. MOHR, en zijn *Domicilium Citandi et Executandi* ten huize van den genoemde Heer MOHR verkozen.

Paramaribo, 2 *April* 1834.

F. SCHACHTRUPP,
Posthouder en Resident.

In het Nieuwe Schoenen Magazijn
VAN
M. J. COSTER
is aangebragt, per Kapt. DE WEERD, een *nieuw assortiment* van Schoenen en Laarsen tot *verminderde* prijzen; VERSCHE PROVISIEN; Laberdaan; *Hollandsche* Haring; Augurken; Olijven; Tuinboonen; Dopperwten; Droogde Vruchten; *versch Nationaal* Banket; verder alle soorten van Galanterien; Kramerijen en Modewaren; Dames Hoeden *à la bibis*; fijne Italiaansche onopgemaakte Hoeden à *f* 15; dito met bloemen en linten opgemaakt à *f* 25; Dames Toeren in alle kleuren; *Nationale* Haar-, Kuif en Friseerkammen; Marseille; Garen; Tafelgoed; gekleurde en zwarte Merinossen; fijne en ordinaire Linnens en Bonten; Satinet; Dril, en meerdere *Stukgoederen*. Zwarte en gekleurde *groote* en *kleine* Rokken; Jassen; Broeken en Vesten; Rouwgoed; zwarte Lamfer; Kreppen in alle kleuren; mans en kinderen Vilte en Zijde Hoeden; Petten, en vele andere Goederen, tot de *minste* prijzen. (15847)

(15842) ☞ IN HET
NIEUWE POPPEN MAGAZIJN
VAN
F. EIJSBREKER
is aangebragt per de laatste Schepen: een *Nieuw assortiment van POPPEN*, diverse *SPEELGOED*, als: Lood Speelgoed in doozen, Legkaarten, Schimmel- en Lot Spellen, VAN SPEIJK'S Knikkers, Nachtdrijvers, Lucifers, Scheerkwasten, dito Anker Messen, alle soorten van *REUKZEEP*, als: Amandel, Transperant, Windsor, Palmyzeep, Rose-Olie antik, Pomade, Eau de Cologne, Eau de vi de Lavande, alle soorten van *REUKWATERS*; porceleine Pijpen, Trommelvellen, Hollandsche Stroop, witte en bruine Kandij Suiker, echte grijze en zwarte Castoro Hoeden met en zonder Pluimen, fijne Italiaansche opgemaakte Dames Hoeden met Linten en Bloemen à *f* 20, en differente *MODEWAREN*. — Glas- en Aardewerk, Almanakken, fijne Speelkaarten, Friseer Kammen, Spelden bij het ℔, en diverse andere *GOEDEREN*, tot *verminderde* prijzen.

(15950) Aangebragt per het Schip *de Faam*, Kapt. J. ANDRESEN, en te bekomen bij GEBROEDERS REELFS:

Boter; z. m.-, komijne en zwits. Kazen; Hammen; Saucijs de Bologne; gerookte Tongen; Rolpens, Worst en Saucijsjes in vaatjes; kwart tonnen Zoutvleesch; Aardappelen; patent-, raap-, lijn en zoete Olie; Rozijnen: Krenten; Pruimen; Appelen; Peeren; Vijgen; Sago; Augurkjes; Charlotten en Bloemkool in stoopen; Jenever; conjac en witte Brandewijn; roode-, madera-, rhijnsche en port Wijnen; Azijn in oxhoofden en in pullen; Likeuren; Maagbitter; fransche Azijn in fleschjes; Tabak; Snuif en Sigaren; mans en vrouwen Schoenen; joosjes-, hysant-, uxim en zwarte Thee; Specerijen in soorten; osnabrugs-, huismans en fijne Linnens; Zeildoek; Koffijzakken; Schoppen; Houweelen; geelhechte Houwers; Duim- en Kruis-Hengsels; Spijkers in soorten; Timmer-, Kuiper- en Metselaars Gereedschappen, en diverse anderen IJzer- en Koperwaren; Verfwaren in soorten; Aarde- en Glaswerk; Porceleine Theeserviezen; Koffijmolens; Kantoorbehoeften; Glazen Ruiten; Steenkolen; Steenen, Kalk en Cement; Kramerijen, en diverse andere Goederen meer.

(81570) E. M. PARROTT vertrekt.

Ter Drukkerij van FUCHS & Co.